

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

02

grudnia 2018

niedziela

18:00

Wrocław, NFM, Sala Czerwona

A Boy Was Born

Paul McCreesh – dyrygent

Chór NFM

Agnieszka Franków-Żelazny – kierownictwo artystyczne Chóru NFM

Chór Chłopięcy NFM

Małgorzata Podzielny – kierownictwo artystyczne Chóru Chłopięcego NFM

Program:

Gustav Holst (1874–1934) *In the Bleak Midwinter*

Herbert Howells (1892–1983) *Long, Long Ago*

Richard Rodney Bennett (1936–2012) *Five Carols:*

There Is No Rose

Out of Your Sleep

That Younge Child

Sweet Was the Song

Susanni

Qui creavit celum (XIII/XIV w.)

John Sheppard (ok. 1515–1558) *Verbum caro*

Letabundus (XI w.)

Benjamin Britten (1913–1976) *A Boy Was Born* op. 3

Theme: *A boy was Born*

Variation I: *Lullaby, Jesu*

Variation II: *Herod*

Variation III: *Jesu, As Thou Art Our Saviour*

Variation IV: *The Three Kings*

Variation V: *In the Bleak Mid-winter*

Variation VI: *Noel!*

G. Holst

H. Howells

B. Britten

OMÓWIENIE

Agata Adamczyk

Ciągłość tradycji chóralistyki jest cechą typową właściwie tylko dla muzyki brytyjskiej. Zamiłowanie Anglików do chóralnego śpiewu wydaje się trwać nieprzerwanie już od późnego średniowiecza. To właśnie na Wyspach powstał najstarszy zachowany kanon – słynny sześciogłosowy *Sumer is icumen in*, napisany w 1310 r. Anglia może poszczycić się doskonałymi zespołami chóralnymi, takimi jak Monteverdi Choir, Gabrieli Consort i The King's Singers, chórami chłopcymi oraz imponującą liczbą kilku tysięcy chórów amatorskich, których koncerty cieszą się niebywałą popularnością. Brytyjska publiczność jest wyjątkowo liczna, zaangażowana w życie muzyczne i świadoma wartości, jakie niesie ze sobą sztuka w powszechnej edukacji. Podczas jednego z grudniowych wieczorów w świąteczny nastrój wprowadzą nas angielskie kolędy oraz bożonarodzeniowe dzieła chóralne.

Zanim Gustav Holst skomponował suitę symfoniczną *Planety* (stając się tym samym centralną postacią angielskiego życia muzycznego pierwszych dziesięcioleci XX w.), zanim jako zdeklarowany „antyromantyk” zaczął wprowadzać do swoich dzieł pewne techniki modernistyczne, zwracał się w stronę angielskiej tradycji – pieśni ludowych, madrygatów i muzyki kościelnej. *In the Bleak Midwinter* to kolęda, którą Holst napisał w 1906 r. do wiersza opublikowanego ponad trzy dekady wcześniej, autorstwa angielskiej poetki Christiny Rossetti. Utwór opowiadający o narodzinach Jezusa Chrystusa – w ubogiej stajence, w środku mroźnej zimy – doskonale oddaje uroczysty, kontemplacyjny nastrój świąt.

Potwierdzeniem mistrzostwa, jakie osiągnął w brytyjskiej muzyce chóralnej Herbert Howells, jest świąteczny anthem *Long, Long Ago* z 1959 r., stworzony do słów autorstwa jeńca wojennego Johna Buxtona napisanych w pierwszych latach drugiej wojny światowej. Howells szczególną popularność zdobył dzięki swojej twórczości religijnej przeznaczonej dla chórów uniwersyteckich i katedralnych m.in. w Cambridge, Oxfordzie, Worcesterze, opactwie Westminster czy w Gloucesterze. W dowód uznania artysta otrzymał tytuł *doctora honoris causa* Uniwersytetu Cambridge oraz Order Towarzystwa Honoru przyznawany za szczególne osiągnięcia w dziedzinie sztuki, polityki, życia gospodarczego i religijnego.

We wczesnych dziełach Richarda Rodneya Bennetta odnajdziemy fascynację techniką dodekafoniczną. Kompozytor pobierał wówczas nauki u jednego

z twórców powojennej awangardy – Pierre’a Bouleza. Później jednak zwrócił się ku postromantycznej lirycie. Wykładał w Royal Academy of Music w Londynie i Peabody Institute w Baltimore, skomponował muzykę do ponad pięćdziesięciu filmów – w tym do takich obrazów, jak *Morderstwo w Orient Expressie*, za który otrzymał nominację do Oscara, czy *Cztery wesela i pogrzeb*. Zbór *Five Carols* Bennetta (*There Is No Rose, Out Of Your Sleep, That Younge Child, Sweet Was the Song, Susanni*) powstał w 1967 r. dla Choir of St Matthew’s Church z Northampton i szybko wszedł do repertuaru chórów na całym świecie.

Ponadto podczas koncertu zabrzmiały dwie anonimowe kompozycje z epoki średniowiecza: *Qui creavit celum* (hymn nazywany *Pieśnią Sióstr z Chester*, napisany na okoliczność adwentowej procesji) oraz świąteczna sekwencja *Letabundus*.

Sześciogłosowe, kontemplacyjne responsorium *Verbum caro* autorstwa renesansowego twórcy Johna Shepparda jest oparte na tekście biblijnym – na fragmencie opowiadającym o wcieleniu Syna Bożego. To chrześcijańska prawda wiary głosząca, że Jezus Chrystus (druga osoba Trójcy Świętej) przyjął ludzkie ciało i ludzką naturę.

Zwieńczeniem dzisiejszego koncertu będzie dzieło jednego z czołowych brytyjskich twórców. *A Boy Was Born* op. 3 to pierwszy poważny utwór wokalny młodego, bo wtedy zaledwie dwudziestoletniego, Benjamina Brittena. Kompozycja powstała w 1933 r., a zrewidowana została dwadzieścia dwa lata później; odbiega od lirycznego charakteru poprzednich dzieł. Znajdziemy tu modalizmy, alteracje, dysonanse i rwące się rytmy, choć nie zabraknie też fragmentów kontemplacyjnych. Utwór Brittena został zbudowany w formie wariacji przedstawiających m.in. rozmowę Marii z Synem, biblijną rzeź niewiątek czy wędrowkę Trzech Króli. Britten wykorzystał w nim fragmenty dziesięciu tekstów o tematyce bożonarodzeniowej, pochodzących głównie z XV i XVI w., oraz wspomniany już przy okazji utworu Holsta wiersz poetki Christiny Rossetti – *In the Bleak Midwinter*.

Paul McCreesh

Założyciel i dyrektor artystyczny powstałego w 1982 r. zespołu Gabrieli Consort & Players. Od 2013 r. główny dyrygent i dyrektor artystyczny Gulbenkian Orchestra w Lizbonie. Współpracuje z najważniejszymi orkiestrami i chórami na świecie, cieszy się też znakomitą reputacją w dziedzinie dyrygentury operowej. W 2011 r. założył wytwórnię płytową Winged

Lion, we współpracy z Gabrieli Consort & Players, Signum Classics oraz festiwalem Wratislavia Cantans, którego był dyrektorem artystycznym w latach 2006–2012. Do dziś w wytwórni tej ukazało się siedem krążków, z których wiele zostało wyróżnionych najważniejszymi nagrodami fonograficznymi. Nagrania te dopełniają szeroki katalog płyt artysty zrealizowanych dla Deutsche Grammophon (*Stworzenie świata* J. Haydna zdobyło Gramophone Award). Paul McCreech słynie z pełnego energii i pasji podejścia do muzyki, a szczególnie entuzjazm budzi w nim praca z młodymi artystami oraz organizacja projektów edukacyjnych.

Paul McCreech, fot. Ben Wright

Chór NFM, fot. Łukasz Rajchert

Chór Chtopięcy NFM, fot. Łukasz Rajchert

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Sponsor NFM:

